

Keményfa.

	korona per m^3		
Szlavóniai tölgyhosszfa	120—130	}	
" furnirrönkök	140—155		
" boule-ok	145—170		
Magyar " "	115—120		
Szlavóniai tölgyfriz, széles	95—110		
" " keskeny	90—95		
Magyar tölgyfriz, széles	85—95		
" " keskeny	75—80		
Szlavóniai tölgyfarönkök I. oszt.	80—100		
Magyar tölgyfarönkök I. oszt.	50—70		
Kádárfa, lajstrom szerint	2 $\frac{1}{2}$ —6	per akó	
Kőrifarönkök I. oszt.	50—60	}	
" fűrészáru I. oszt.	85—95		
Jávorfárönkök I. oszt.	50—60		
Quartier I. oszt.	150—230		
" II. " "	120—140		
Párisi áru I. oszt.	125—135		
" " II. " "	100—105		
Hordódonga 1000 db 36/1 4—6 Monte	600—650		
Bükkfaanyag, gőzölt	56—60		}
Bükkfrizek, szélesek	52—54		
" keskenyek	44—48		

KÜLÖNFÉLÉK.

A pusztai talpastyuk 1908. évi vándorutja. Általánosan tapasztalható dolog, hogy az irodalom — kivéve a szigoruan vett szakirodalmat — a madarak vonulásával és vándorlásával egy és ugyanazt a jelenséget, t. i. a madarak költözését szokta megjelölni, holott lényeges különbség van a vonulás és vándorlás között. Vonuló madarak azok, amelyek minden év őszén eltávoznak melegebb éghajlat alatt levő téli szállásaikba, ahonnan tavaszszal visszatérnek szülőföldjükre, régi fészkeikhez, hogy itt a költést

elvégezhessek. A vonulás tehát szigorúan időszaki jelenség. Evvel szemben a vándorlás nem évről-évre, tehát nem periódikusan ismétlődő mozgalom; néha évtizedek mulnak el, amíg ismét fölkeresik a korábban már meglátogatott vidékeket. Ezen kívül a vándorlás egyik legsajátosabb jellemző vonása az, hogy nem esik az őszi vagy tavaszi vonulás idejére, hanem a költési időszakba, s a vándorut iránya is teljesen eltér a vonulás irányától, továbbá pedig az, hogy a vándorut folyamán költenek is az idegen területen, míg a vonuló madarak utközben vagy téli szállásaikon soha sem fészkelnek.

Ilyen vándormadár a *pusztai talpastyuk* (*Syrhaptus paradoxus*, Pall.), mely a fent mondottaknak mintegy illusztrálásaként azonban egyuttal tipikus vonuló madár is. A Volga alsó folyásánál kezdődő és egész Középázsian végig terjedő sós puszták alkotják rendes tartózkodási helyét; innen ősszel eltávozik téli szállásaiba, tavasszal pedig ismét visszatér, hogy fészkeljen. Némely esztendőben azonban még a költés előtt fölkerelkedik nagy területek egész állománya és a következő tavaszig szinte nyomtalanul eltűnik. Ilyenkor szokott megjelenni Európában. Az eddigi tapasztalatok szerint ez a vándorut mindig a költési időszakba esik — áprilistól júniusig — és mindig nyugati irányban történik.

1908-ig mindössze három ilyen vándorutról emlékezik meg az irodalom. Az első, az 1859-ik évi, igen kisméretű volt; egész Európában csak 8 helyen figyelték meg akkoron a pusztai talpastyukot. Evvel az invázióval lépett föl ez a faj először a magyar faunában, amennyiben a hátszegi völgyben lövetett egy példány, amely sokáig diszitette a hódmezővásárhelyi főgimnázium gyűjteményét, de ma már csak az emléke maradt fenn egy régi katalógusban.

Sokkal nagyobb volt az 1863. évi, s a legnagyobb az 1888. évi invázió. Mind a két esztendőben nagy számban árasztották el egész Európát s alkalmas helyeken fészkeltek is, így pl. 1863-ban Magyarországon, Bánfalun (Moson m.), a Fertő keleti partjain elterülő szikeseken. Mind a két bevándorlásnál méltán föltűnt az, hogy a rengeteg számu bevándorlóból csak igen keveset figyeltek meg a visszavonulás alkalmával s ez a körülmény arra a fölte-

vésre adott alapot, hogy nagy részüket elnyelte a tenger. Mint-hogy igen sokat figyeltek meg Angliában, s előfordult az atlanti oczeán partjához közelebb fekvő szigeteken, sőt ellátogatott a távoli Farói szigetekre is, ebből arra lehet következtetni, hogy a végtelenbe vesző vízfölület nem riasztotta vissza őket a továbbvonulástól, amelynek folyamán azután elpusztultak, mert eddigelő Amerikában nem fordultak elő.

A legújabb bevándorlás 1908-ban történt. Daczára annak, hogy a Magyar Ornithologiai Központ *Menzbier Mihály* — moszkvai egyetemi tanár — és *Kaygorodoff Demeter* — a szentpétervári erdészeti akadémia tanára — előzetes értesítései alapján tőle telhetőleg mindent megtett arra nézve, hogy a bekövetkező invázióról minél többen értesüljenek, mégis igen kicsiny volt az erre vonatkozó jelentések száma. Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, amely az ilyen inváziókat kísérni szokta, a jelentések csekély számából csak arra lehet következtetni, hogy az 1908. évi invázió a kisebb méretűekhez tartozott. Az *Aquila* XV. évfolyamának 317—310. lapjain megjelent részletes kimutatás szerint 1908-ban a következő helyeken figyelték meg a talpastyukokat.

Legkorábban *május 13-án* jelent meg az ország északkeleti részén, Erdődön, Szatmár megyében. Elevenen fogtak egy példányt, mely nekiment a sürgönydrótnak s ezáltal röpülésre képelené vált.

Május 20-án, tehát egy hét mulva már Écskán, Torontál megyében mutatkozott egy 5 darabból álló csapat, amelyből egy példányt el is ejtettek.

Május 22-én Szabadszállásról (Pest m.) küldtek egy példányt dr. Lendl A. praeparatóriumába.

Május 23-án Bésen, Ung megyében láttak egy példányt s néhány nap mulva 6 darabból álló csapatot.

Május 24-én Laskodon (Szabolcs m.) 5-ös csapat jelent meg.

Május 24-e körül jelentkezett először a Dunántulon, Neszmélyen (Komárom m.) mutatkozott egy csapat.

Május 25-én már Bánfalun (Moson m.) mutatkozott egy példány; ugyanitt *május 26-án* 3 és *május 27-én* 1 példány mutatkozott, *junius 9-én* és *augusztus 11-én* pedig egy-egy példány lövetett; még *augusztus 27-én* is láttak itt egy példányt. Ez az

a vidék, ahol 1863-ban fészkeltek a pusztai talpastyukok, ahol tehát az 1908. évi invázió alkalmával a leghuzamosabb ideig tartózkodtak.

Május 26-áról 12 darabból álló csapatot jeleztek Zsombolyán, Torontál megyében.

Május 31-én Szatmárnémeti határában láttak három példányt.

Szeptember 13-án állítólag idei fiókat lőttek Jászszentlászlón (Pest m.), de minthogy eddig arra hivatott szakember meg nem vizsgálhatta, még kétesnek kell tartanunk. Ez volna eddig az egyetlen fészkelési eset az 1908. évi invázió folyamán és pedig nemcsak Magyarországból, hanem egyuttal egész Európából is.

Október elején Hegyháthodászon (Vas m.) egy példányt elejtettek s 3 példányt láttak (Vadászlap 1908. évf. p. 413).

Október 4-én Gnézdán, (Szepes m.) 12-es csapatot észleltek

November 3-án mutatkoztak az eddigi hiradások szerint az utolsók — 5 drb. — Tiszaszentmártonban (Szabolcs m.), habár nem lehetetlen, hogy az idei tavaszon is előkerülhet még néhány, amint az 1864-ben és 1889-ben a nagy inváziók után is megtörtént.

Ez a legutolsó invázió egyébként nemcsak Magyarországon volt ilyen kisméretű, hanem Európa többi részeiben is; végigjárták ugyan most is egész Európát és ellátogattak Angliába is, de mindenütt csak kis számban léptek föl. A méretektől és a fészkeléstől eltekintve azonban ez az invázió tökéletesen megegyezett az 1863. és 1888. évi bevándorlásokkal s ez a legfontosabb tanulsága az 1908. évi megjelenésnek. Ebből a megegyezésből ugyanis arra lehet következtetni, hogy mindig ugyanazok az okok indítják meg ezeket az inváziókat. A folyamat valószínűleg az, hogy a puszták ismeretes klimatikus extremitásai következtében néha nagy területeken egyidejűleg elpusztul a talpastyukok táplálékául szolgáló növényzet, minek következtében vándorútra kényszerülnek, hogy esetleg már vidékeken találják meg az alkalmas fészkelő területeket. Biztosat majd csak akkor mondhatunk, ha szakavatott megfigyelők huzamosabb ideig fogják megvizsgálni a pusztai talpastyukok életmódját, és pedig azok rendes fészkelő területén, mert csak az itt szerzett tapasztalatok lehetnek ebben a kérdésben mérvadóak.

Schenk Jakab,

a M. O. K. adjunktusa.

A Gyáriparosok Országos Szövetségének faipari szakosztálya a 700 kilométernél nagyobb távolságra szállított bányafaküldemények tarifájának mérséklése ügyében a kereskedelemügyi miniszteriumhoz felterjesztést intézett. Ezen áru tarifájának a leszállítása az erdőbirtokosság szempontjából is kívánatos, mert a bányafát tartalmazó erdők jobb értékesítését tenné lehetővé.

(Fr. L.)

A MÁV. talpfapályázatának 8 hónap óta vajudó ügye e hó 4-én az érdekeltség megelégedésére befejezést nyert: a MÁV. a legolcsóbb 54 ajánlattevőt bizta meg a szükséges talpfamennyiség szállításával. Csakis hazai cégek, hazai anyagból készült talpfát fogadja el a MÁV. a következő árhatárig:

Tölgytalpfánál:

1909-re	2·70 m	nem vettek
	2·50 ütköző	6·94
	2·50 közbenső	5·60
	220/17 "	4·80
	220/14 vicinális	2·50
	220/16 "	3·10

Bükkfatalpfánál:

1909-re	2·70 m	2·90
	2·50 ütköző	2·90
	2·50 közbenső	2·70
	220/14 vicinális	2·50
	220/16 "	2·05
1910-re	2·70 m	3·10
	2·50 ütköző	3·25
	2·50 közbenső	3·—
	2·20 vicinális	2·80
1911-re	2·70 m	3·30
	2·50 ütköző	3·35
	2·50 közbenső	3·20
	2·20 vicinális	2·60

Tölgyváltótalpfából a MÁV. 1909-re 8070 köbmétert vett, melyekért 79·50 koronáig terjedő árakat fizet.

F—r L.

Az állami erdők Francziországban. Hivatalos adatok szerint Franciaországban 3,131.114 hektár erdőterület van állami kezelésben, melyből 1,186.118 hektár állami erdő, 1,944.993 hektár pedig községek és nyilvános intézetek tulajdonát képezi. A magánkézben levő erdők területe 6.217.090 hektárt tesz.

Halálozás. *Zsivanovics Zsiva* m. kir. erdőmester, az ujvidéki m. k. állami erdőhivatal főnöke, továbbá *Hedbawny József* a szab. osztr. magyar államvasutttársaság főerdésze (Oraviczabánya) és *Rades Dávid* és. urad. főerdész (Balázsfalva), az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai elhunytak. Béke hamvaikra!

Az Avenarius-művek *Ligetfalu* községben (*Pozsony megye*) ujonnan épült gyárában e napokban az üzemet felvették. Az Avenarius-művek immár nálunk is ismert különleges cikkeit magyarországi gyárból fogja szállítani és pedig: Avenarius Carbolineum (fakonzerváló szert), Dendrin (vizzel oldható gyümölcsfa karbolineumot), Ruberoid (fedő- és szigetelő-anyagot), Indurin (hidegvizfestéket), Antipyrit (tűzbiztos famázt). A gyár prospektust kívánatra készséggel küld.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A báró Bánffy-család gödemesterházi uradalma *Tarcsányi Kálmán* m. k. erdőgyakornokot uradalmi erdőmérnök-gyakornoknak nevezte ki.

*

Gróf Károlyi László szatmár-, szilágy- és beregmegyei szabadrendelkezési erdőuradalmában a következő tisztiszemélyzet áll alkalmazásban. Hivatalfőnök Gogl Adolf főerdész, Kegye (Szilágy m.), erdészjelölt Fazekas Ferencz, erdőpénztáros és anyagszámadó Zoványi P. József, alárendelt erdőgondnokságok *a)* Kegye-K.-Darócz, kezeli a főerdész, *b)* Tiszavidéki erdőgondnokság, kezeli Juriss József alerdész, Vitka, *c)* Avasbérczi erdőgondnokság, kezeli Hrdanek Rezső, Bikszád.

